

Unirea Poporului

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7-50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal: „Unirii” în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Director: Alexandru Lupeanu-Melin.

Redactor resp: Iuliu Maior.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor a doua și a treia oră 80 fil.

In fața Constituantei!

Ne aducem aminte cu toții câte lacrimi am vărsat, câte dureri am îndurat, câte rugă am înălțat, pe vremea stăpânirii streine, să ne avem și noi sfatul nostru, parlamentul nostru, unde liberi să ne spunem păsurile noastre, unde cu adevărată tragere de inimă să se muncească la micșorarea suferințelor și năcazurilor noastre, unde cu dragoste curată să se caute mijloacele cele mai potrivite pentru înaintarea obidit poporului nostru românesc. Durere, au trebuit să treacă veacuri lungi de suferințe, până am putut ajunge tericitele zile de azi, când oameni, — români — de-ai noștri se adună să chibzuiască și să cumpănescă cele mai bune căi pentru propășirea noastră.

Să mulțămim lui Dumnezeu, că ne-a încrednicit să trăim și zilele acestea!

Să băgăm însă bine de seamă, că acest cel dintâi Parlament al tuturor Românilor care se întrunește acum în 20 Nov., are multe de isprăvit. Va avea înainte de toate datorința sfântă să așeze temelile tari și sănătoase ale Constituției României Mari, va avea adevărată datorința să aducă legile fundamentale cari îndreaptă viața statului. Pentru aceasta se și chiamă »Constituantă«. Și la aducerea acestor legi va trebui să se ție în socotintă, că ele trebuie alcătuite astfel, cât să fie la fel pentru toți, ca nime să nu se simtă vătămat și ca toți — de orice neam ori lege ar fi — să se simtă bine în țara noastră, ca toți să fie convinși, că România e mama bună a tuturor. Dar vor trebui aduse legi, cari să ne asigure pe vecie stăpânirea plaiurilor cari sunt locuite de frați de-ai noștri.

Vor trebui apoi aduse legi, ca fiecare om să se stăpân peste munca lui, peste truda și agoniseala lui, așa cât nime să nu fie silit a cerși mila altuia, nici să nu fie unealtă oarbă în mâinile altuia. Va trebui mai ales să se facă dreptate țărănimii noastre prin desăvârșirea împărțirii pământului.

Nu se va putea trece cu vederea nici cauza iscălirii tratatului de pace, care acum aproape de un an ne frământă, ca să știm ce avem, cum avem și cât avem și ca să vedem cu tot deadinsul de înaintarea țării noastre, câtă ne va fi răzită dela Dumnezeu.

Fără îndoială muncă grea și poate cu răsplată vor avea deputații noștri. Mai pentru aceasta va trebui să avem și mare multă până le vom vedea isprăvite. Să ne aducem însă aminte, că nici împărăție nu s'a făcut de azi pe mâne, mai vartos să cumpănim greutățile pri-

cinuite de războiu, că i pun atâtea bețe în roate bunului mers al trebilor obștești.

Oare ce am zice de omul, care l-am vedea, că începe să-și zidească casa dela co-periș? Dar ce am zice și de omul, care zidindu-și casa și-ar zida o pe năsip? Am zice, că-i nebun. Nebuni am fi și noi, dacă în fața lucrării Constituantei, care așează temelile casei noastre, ale României-Mari, ne-am pierde rădărea și am sili pe deputații noștri să facă un lucru pripit, pentru că și noi pe năsip am zidi.

Și de altfel membri Constituantei sunt toți oameni de ispravă, aleși prin încrederea și votul nostru, bărbați cari și până acum au dovedit cu prisosință, că au tragere de inimă față de năcazurile noastre și față de așteptările noastre. Dacă sub stăpânire streină au avut inimă și curaj să lupte pentru binele nostru, de ce ne-am îndoi, că în țara slobodă nu vor să lucreze pentru noi.

Nu, dragii mei, să nu privim cu îndoială, ci cu cea mai deplină încredere munca lor, că de se vor dovedi nevrednici de încrederea noastră, tot noi o să-i dăm jos din scaune.

Puterea credinței.

Vindecarea prin minune a unui orb la Lourdes în Franța.

Ziarele franceze ne aduc știrea unei noi minuni săvârșite în orașul Lourdes din Franța. Un soldat își pierduse vederea în cursul năpraznicului războiu. Prin spitaluri medicii încercaseră totul să-i redea vederea, fără a izbuti însă. Bietul om își pierduse toată nădejdea de a mai zări vreodată soarele, când auzi, că la Lourdes (cetește Lurd), locul minunilor, se va face cu prilejul unei sărbători un perelinaj mare cu prapori și cântări sfinte.

Rugă să fie și el dus acolo să se incline. O credință sfântă îi izvorî în inimă, când atinse icoana Preacuratei sărutând haina ei — și-și spălă ochii cu apa izvorului. Intors acasă, spre marea minune a familiei, începî să zărească ceva-ceva, mânezi mai mult și în câteva zile își recâștigă vederea. Întâmplarea aceasta a stârnit mare mirare în întreaga Franța și pe fericitul orb toată lumea îl privește ca pe un sfânt.

Întâmplarea aceasta nu e poveste, e cel mai curat adevăr. Trebuie adevărat să se știe, că la Lourdes s'a întâmplat la 11 Februarie a anului 1758 o foarte mare minune. În ziua aceea s'a aflat adevărată Preacurata Vergură Maria unei copile de 14 ani, anume Bernadetta iară în 15 Februarie a aceluiaș an pe locul arătării a răsărit un izvor cu apă vindecătoare, a cărui apă se trimite ori-cui în einste dacă o cere. La anul 1864 pe locul acela au ridicat credincioșii o statuă a Preacuratei, iară la anul 1876 Papa Piu al

IX-lea a ridicat o biserică tot pe acelaș loc. Jur împrejur s'au zidit mai multe mănăstiri de călugări și de călugărițe iară dela anul 1883—1901 s'a mai ridicat o biserică numită a rozarului (mătaniile cu cari se roagă catolicii). Dela anul 1870 încoace în fiecare an se duce la Lourdes dela 100—500 de mii de creștini, rugându-se Preacuratei și închinându-i-se. Nu este an să nu se întâmple acolo mai multe vindecări minunate. Și fiindcă cei mai mulți oameni sunt necredincioși și nu-și pot închipui că credința adevărată poate să facă minuni, Papa a poruncit ca în Lourdes să fie totdeauna mai mulți doctori, cari n'au altceva de lucru, decât să viziteze pe fiecare bolnav care merge la Lourdes și apoi să scrie în protocol, că ce boală are. Dacă apoi se vindecă vreunul dintre aceștia, doctorii aceia dau o scrisoare, în care spun, că vindecarea aceea nu au făcut-o medici, și că ei nu-și pot închipui cum s'a făcut. Dela anul 1858—1904 s'au întâmplat nu mai puțin de 3353 de vindecări, despre cari doctorii au mărturisit, că știința omenească nu este în stare să-le facă, și că ei nu-și pot explica pe cale naturală.

Așadară nu numai pe vremea dlui Hristos se făceau minuni, se fac și astăzi la Lourdes în fiecare an. Și nu numai pe vremea dlui Hristos erau farisei și cărturari, cari nu credeau în minunile Domnului; sunt și astăzi, dar în fața minunilor dela Lourdes n'au ce mai zice. Amuțesc și tac, ori apoi se fac credincioși.

Unirea Ardealului și Banatului cu Vechiul Regat.

Răuvoitorii neamului nostru, dușmanii de moarte ai României-Mari, cei cari ar face totul numai să ne vadă iarăși despărțiți și slăbiți, au răspândit săptămânile trecute vestea, că conducătorii Ardealului ar uneli împotriva unirii noastre cu România-Mamă, ba că Bănățenii n'ar mai vrea să știe de Ardeleni și mai știm noi câte altele.

Auzind dl Maniu despre svonorile acestea, când a ținut adunarea dela Lugoj, a spus încă odată, că toate svonorile acestea sunt lipsite cu totul de ori și ce temei, sunt scoase din vânt și le răspândesc răuvoitorii neamului nostru.

Noi am hotărît odată la Alba-Iulia, a spus dl Maniu, unirea noastră fără condițiuni cu România-Mamă. Nici nu avem altă dorință și alt gând mai cald în sufletul nostru decât, ca unirea noastră să se facă cât mai complet, în toate privințele. Și veți vedea, că îndatăce Majestatea Sa, Regele va deschide Constituanta, se vor doborî și cele din urmă ziduri, cari mai există în sufletele și între instituțiile de aici și cele din Vechiul Regat.

Socotiți acumă și D-Voastră: cui să-i credem, dlui Maniu ori cutărui jidănaș?

Ungurii încep a se cuminți.

Aflăm din ziare, că fostul prezident al Casei Magnaților din Ungaria, baronul Jósika Sámuel, a călătorit zilele trecute la București și acolo a spus că el vrea să fie cetățean cinstit al României mari. Și aceasta a declarat-o nu numai în numele său, ci și în numele celorlalți magnați (boieri) unguri.

Cu acest prilej baronul Jósika Sámuel a vorbit cu mai mulți bărbați de stat români ca dnul Brătianu, Tache Ionescu și alții.

Se vede așadar, că în sfârșit s'a întărit și moalele capului fraților noștri Unguri. Au văzut și ei, că România-Mare nu mai este numai o închipuire, ci un fapt împlinit, de care trebuie să țină socoteala până și magnații unguri.

Deocamdată s'au cumințit grofii, baronii și nemeșii, rând pe rând se vor cuminții, nădăduim, și ceialalți și se vor împăca cu gândul, că împotriva lui Dumnezeu și a proniei cerești zădarnic luptă bietul om. S'a întors roata norocului, ori cât a fost ea de ruginită și s'a isprăvit.

De altfel vre-o patru ori cinci circumscipții electorale (cercuri de alegere) maghiare și-au și ales deputați unguri, așa, că în Constituanta României-Mari avem și vre-o 4—5 deputați unguri.

Fie Ungurii siguri de bunăvoința și dragostea noastră creștinească. Noi nu vom fi stăpâni tirani, ci drepiți.

Cinstea ostașului român.

Tipărim după gazeta »Glasul Bucovinei« următoarea întâmplare, care arată atât de frumos cinstea ostașului nostru:

În ziua de 26 Martie a. c. soldatul *Mircea Chersunaru* dela divizia 8-a a întâlnit pe un anumit Fred. Sobel. Acesta i-a făcut rușinoasă și josnică propunere, să-i scoată fără știrea comandantului 3 pașapoarte pentru 3 gheșef-tari jidani, făgăduindu-i 5000 lei pentru această mijlocire.

Soldatul Chersunaru, voind să arate acestor șarlatani cât prețuiește cinstea soldatului român,

a făgăduit că va face cele trei pașapoarte și a și luat o arvună de 3200 cor., rămânând să capete restul, când le va pune în mână pașapoartele.

Dar ce a făcut soldatul? În loc să facă pașapoartele, s'a dus la comandant de a înștiințat toată întâmplarea, rugându-se ca cei trei șarlatani să fie dați pe mâna poliției.

Comandantul a lăudat îndată pe bietul Chersunaru, i-a cinstit și cele 3200 cor. arvună, pentru că nu s'a lăsat mituit și în urmă a pas brânca și pe șarlatani.

Soldatul acesta, deși și-a făcut numai datoria, e vrednic în adevăr de toată lauda.

Profesorul Apáthy a fost achitat.

Cine nu-și aduce aminte de faimosul Apáthy, profesorul cel cu gura mare dela Universitatea ungurească din Cluj? El a fost în anii din urmă conducătorul Ungurilor din Ardeal și ca atare el a fost totdeodată și conducătorul urei pornite cu atâta îndârjire împotriva noastră din partea foștilor noștri stăpâni și asupritori. Pe vremea revoluției din anul trecut el a fost ales prezident al Consiliului Național Unguresc din Cluj și guvernator al Ardealului.

Gurile rele spuneau, că el a fost pricina multelor omoruri săvârșite de către Unguri dincolo de linia demarcațională și preste tot că el a fost sufletul urei desfășurate împotriva noastră.

Pe baza mai multor aratări el a fost deținut și condamnat de către Curtea Marțială din Sibiu la 5 ani închisoare. A recurat însă și Curtea Marțială superioară dela Marele Cartier General, după ce a examinat întreaga afacerea, pe Apáthy l'a achitat.

Noi luăm cu bucurie la cunoștință această judecată a Curții Marțiale, pentru că suntem siguri că s'a făcut dreptate. Judecatori așa de înalți nici nu pot să nu facă dreptate. Ne gândim însă, că oare Ungurii, să fi fost un român în locul lui Apáthy, l'ar fi achitat? Oare pe câți oameni ni i au condamnat ei la închisoare și la moarte pe nedreptul?

Din judecata aceasta vor vedea ei Ungurii că în România-mare se face dreptate, că Țara aceasta pot trăi și Unguri, fără de a avea cea mai mică neplăcere întru cât își schimbă năravul și se împacă cu soarta pentru ei de amară, trebuind adecă după stăpânire 1000 de ani să dea frâncile guvernării în mâinile celui mai dejosit și batjocorit popor, mâinile budiș olăhilor. Acești budiș olăhi s'au fi însă mai cuminte decât budișke magyarii mai înainte.

Cetatea împăratului trage de moarte.

Cine și-ar fi adus aminte și numai înainte de aceasta cu doi-trei ani, că falnica cetate împăratului, vestitul oraș Viena, nu peste puțin își va da obștescul sfârșit! Te-ar fi răs și dacă te-ai fi încumetat s'o procești această.

Și iată, că s'a întâmplat și minunea această. Falnica Viena, Viena împăraților austro-ungari, Viena cea bogată, draguță și veselă de o oră e pe cale a-se prăpădi.

Și nu e mirare. Din puternica împărăție a Austro-Ungariei care numără aproape 60 milioane de suflete, după încheierea păcii de la Paris n'a mai rămas decât o foarte mică împărăție cu 7 milioane de suflete, dintre cari două milioane și jumătate locuiesc în Viena.

Din ce să trăiească însă aceste 7 milioane de suflete? Celea 4 milioane și jumătate, locuiesc prin satele Austriei germane (căci zice la rămășița marelui imperiu austro-ungar vor mai duce-o ei cumva. Ce vor face celea 2 milioane și jumătate din orașul Viena? Asta-i întrebarea cea mai des pusă de către citorii Vienei. Și cam optate de mii, de cum ne spune un ofițer american, trăiesc până acuma în lipse mari, iară 100 de mii se mănca, pentru că fabricile nu mai umplu pentru că n'au cărbuni și n'au pe seama lucră.

De iarnă se tem bieții Vienezi ca de de n'au cărbuni, n'au lemne. Sătenii din Viena nici nu vreau să știe de »domniile Vienei, pentru că ei au adus războiul pe că lor, de aceea strigă cât le ia gura »Los Wien!« »Să ne despărțim de Viena!«

Inchipuiți-vă starea multilor funcționari și ofițeri rămași după prăbușirea împărăției. Inchipuiți-vă mulțimea cămătarilor, cari năpăstuit pe capul bieților oameni. Inchipuiți-vă

De ce bate Dumnezeu pe toți pentru păcatul unuia?

— O vorbă din Basarabia. —

Mergând odată Domnul Hristos cu Sfântul Petru pe pământ, văzură dealungul unei văi frumoase un ținut, de mila căruia își venă să plângi. Ce eră? Un potop de grindină cumplită se abătuse peste sămănăturile oamenilor, făcându-le prav și pulbere.

— Doamne, cum ai putut bate așa de rău pe bieții oameni? — Întrebă Sfântul Petru plin de compătimire. Nu sună toți de vină. Dacă tocmai ai voit să-i pedepsești, să fi ales pe cei vinovați de cei nevinovați și să-i fi pedepsit numai pe accia.

Domnul Hristos n'a răspuns nimic. Dar fiindcă la unele vorbe fapta este cel mai potrivit răspuns, i-a zis:

— Petre, du-te și ridică stupul acela de albine din scorbura teiului ce se află pe țermurea râului.

Sfântul Petru s'a dus. Abia s'a apropiat însă de stup, și albinele au și început să-i dea țărcoale, bătăind mănioase în jurul lui. Iar când a pus mâna pe stup să-l scoată din scorbura, o albină îl și mușcă de mână. Petru, năcăjit, prinde stupul întreg și-l trânteste de ciudă, în apă.

— Pentru ce le-ai aruncat pe toate în apă, Petre? întrebă acum Mântuitorul. Te-a mușcat doar numai o albină. Ce ți-au greșit celealalte?

— Așa e, Doamne! Numai una m'a mușcat, dar m'ar fi putut mușca toate, căci sunt una ca alta; n'ai ce alege.

Dându-și acum Sfântul Petru seama de greșala ce-a făcut, luând la întrebări pe Dumnezeu, cum pedepsește pe toți oamenii pentru păcatul unuia, a zis plin de căință:

— Iartă-mă, Doamne, că n'am știut ce-am grăit, când am cârtit împotriva înțelepciunii Tale!

I. Georgescu
profesor.

Învățătorul satului.

— Dragii mei copii, simț pentru voi o iubire părintească și precum vă iubesc eu, trebuie să mă iubiți și voi pe mine. Ascultați-mă cu luare aminte.

— Nu este de ajuns să știți numai să scrieți, să citiți, să faceți socoteală, și să trageți cu tibișirul (creta) câteva linii pe tablă.

— Aveți un Dumnezeu pe care trebuie să-l iubiți din tot sufletul, căci el ne-a făcut pe toți și el este părintele nostru. El vede, aude, și știe toate. Din înălțimea cerului, el citește în fundul inimilor noastre, și nici ziua nici noaptea, nimic nu-i rămâne ascuns din ce faceți și cugetați. Să vă gândiți pururea la Dumnezeu, pentru ca și el să aibă milă de voi!

— Va veni vremea să fiți ostași; aduceți-vă aminte că pentru a fi soldați buni, trebuie să fiți zdaveni, adică înfrânați și cumpătați la toate; trebuie să fiți supuși, adică ascultători, trebuie să fiți voinici față cu dușmanul și blânzi cu cei robiți în războiu.

— Aveți părinți, veniți-le în ajutor la muncă, iubiți-i și mângâiați-le durerile prin dragostea voastră, răsplătiți îngrijirile ce v'au dat și jertfele ce au făcut pentru voi; plecați capul cu blândețe când vă dojenesc, nu luați în seamă slăbiciunile lor și dacă v'ar povățui să faceți ceva rău, împotriviți-vă într'un chip cuvințios, însă cu tărie.

— Aveți vecini; să nu vă duceți spre a le fură poame de prin curte sau grădină; nu le călcați nici o palmă de pământ; să nu mutați hotarele; să nu le culegeți nici poamele, nici iarba, nici măcar florile sau frunzele. Să nu le stricați sămănăturile cu vitele voastre. Dacă vecinii voștri au fost sau sunt încă certați cu părinții voștri din pricina vre-unui șant, gard, puț, zid sau islaz, rugați-vă de dânșii să se ia de mână și să fiți împăciuitorul lor.

— Aveți prieteni de școală, făgăduiți-vă să ajutați între voi când veți ajunge mari. Iubiți-i, căci e dulce iubirea! Trăiți în unire, căci un singura putere a celor mici și slabi. Cei bogăți trăiți singuratici; cu banii lor găesc ajutoare, și prieteni; cei săraci însă au nevoie să se tovarăscă ca să-și rabde mai cu înlesnire sărăcia. Nu părăsiți dar tovarășii când sufer, când sunt în căd gem și vă chiamă lângă dânșii. Îngrijiți-mângâiați-i, deșteptați inimoșia lor adormită, împrumut uneltele voastre, munciți chiar pentru ei. Dați ca să vi se dea și vouă; dați chiar aceluia care nu vă pot da nimic; răsplătiți răul prin bine.

— Vă mai spui încă odată să iubiți din toată inimei pe Dumnezeu, care a făcut cerul și pământul, vedeți cu ochii, și care v'a dat un cuget și o inimă, a înțelege, brațe pentru a lucra și o inimă pentru a iubi pe semenii voștri.

— Natura va făcut pe toți de o potolă și legile țării voastre v'au făcut liberi. Din că voi și voastre au ieșit judecători mari, episcopi, preoți mari, miniștri însemnați, meseriași dibaci, negustori, nenumărați. Astăzi nu mai e opincă și boerie de vrăstă, avere, darurile naturii și cinste. Ridică fruntea cu o încredere smerită, fără mândrie, fără să roșiți, căci toți sunteți de o potolă pentru țara voastră.

— Să iubiți din răspuțeri patri voastră și țara voastră. Prin patrie, copiii mei, nu s'înțelege câmpia voastră sau dealurile voastre, satului sau fumul de la coșul sobel voștri, se înalță spre cer; nu se înțelege țara voastră, doinele păstorilor voștri. Patria este România, este pretutindeni unde trăiește, se bătă sau geme un Român, este pretutindeni unde se bește limba noastră. Patria face bată inimă și stră, căci e mărirea străbunilor și a țării și a P

ul acela mare cu jurul său muntos, de unde poate primi nimica de rândul gurii, și veți lege năcazul bieților oameni.

Dacă s'ar scula din mormintele lor, păzite călugării capuțini, vechi și îngâmfății imăști, a căror vină este prăbușirea aceasta, zice cu împăratul Solomon: »Cu adevărat certăciune sunt toate» și s'ar grăbi iarăși în teile lor.

Din lumea largă.

Cum am spus și în numărul trecut al gazetei ure, lumea întreagă desmetecită de grozăviile oiului, s'a pus pe lucru. Și nu e de loc mirare omenirea a priceput, că

trebuie să muncească.

Vrea să trăească. Nevoile, lipsurile multe și i, cari pe zi ce merge se arată tot mai nemise, cer muncă și iar muncă. Abia acum începe nirea să vadă, că nu e destul să faci numai răul, pentru că năcazurile ce se nasc pe urma lui atât de grele, cât e mai multă povoaară să ziceceace a stricat rășboiul, decât să porți răul. Nu putem însă decât să ne bucurăm, că la urmelor am ajuns să ne convingem, că leacul lor e munca.

Dar pe când omenirea începe să-și vină în și să-și priceapă rostul, trebuie să o spunem, totuși mai sunt multe pricini de împăcat, sunt afaceri de pus la cale, ca pacea să fie în a-și arăta roadele sale binefăcătoare. Așa bu-

America

te poate împăca și invoii de felul cum președinea Wilson a făcut Liga (Insoțirea) națiunilor. Istămplat adevărat minunea, că senatul american,

Wilson i-a prezentat spre aprobare tractatul pace, a adus hotărîrea, că numai așa iscălește ea, dacă i se dă voie Americii să iasă din Liga unilor când vrea ea. Wilson firește n'a putut prevadă întorsătura aceasta și așa toată lumea zice, așa o rușine cu greu va putea să o poarte. Dar lângă rușinea asta a-lui Wilson, face vâlvă mare

vorbirea lui Pershing,

mandantul armatei americane. Acesta adevărat înnește să spună, că Liga Națiunilor e un fleac, lucru zădarnic, pentru că prin ea tot nu se vor ca opri rășboaiete, și că prin urmare America bue să-și țină și pe mai departe oastea, și că

trebuie să se armeze până în dinți. Vorbirea aceea, eșită din gura unui așa bărbat vestit, cade greu în cumpănă și ne lasă nedumeriți în ce privește gândurile ascunse ale Americii. Oricum ar fi însă putem să întrezărim, că va trebui și pe viitor să stăm gat și cu ochii în patru.

În Anglia în cursul acestei săptămâni nimic deosebit. În schimb

Franța

• în toiul luptei electorale.

Se face zarvă mare pentru cele vre-o 630 scaune de deputat, pentru cari se frământă vre-o 2000 de candidați. E lucru vrednic de luare aminte, că între candidați sunt o mulțime de generali, ceace e semn, că armata acum are mare trecere și că e iubită de toți.

Sora noastră,

Italia,

incă tot n'a ajuns să se înțeleagă cu foștii săi tovarăși de arme privitor la stăpânirea Fiumei. Sunt însă nădejdi întemeiate, că are să dobândească și acest oraș, mai ales, că o mare parte a poporului American acum ține parte Italiei.

În marea împărăție a muscanului, în

Rusia,

nebulia bolșevistă încă nu s'a isprăvit. Luptele grele între trupele sovieturilor lui Lenin și între generalii Colceag, Denikin și Iudenici țin întruna. Semnele totuși arată, că bolșevicii s'au săturat și au slăbit. Cel puțin așa se vede din încercările ce le face Lenin să încheie pace cu toți dușmanii. În acest scop a și călătorit la Moscva un trimis al Americii să mijlocească pacea între învrăjbiți. Vom vedea cum vor ieși la capet.

Din țara micșorată a

Ungariei

trupelo noastre se retrag, vin adevărat acasă. Buda-pesta a și fost părăsită. Am ieșit și eșim bucuros din viesparul unguresc, dar suntem curioși să vedem, ce vor fi în stare să facă Ungurii ei de ei. Una însă-i sigur: de vor cuteza să turbure iarăș apele, o să le punem din nou mâna în ceafă, cât să-i meargă vestea! Aci nu putem trece cu vederea să nu amintim, că în Ungaria s'a format un guvern, în frunte cu Vlassics, care are menirea să iscălească pacea.

Bulgarii

cei cu ceafa groasă, oricât s'au născocorit, în urmă totuși s'au hotărît să iscălească și ei pacea. Nu așa

Turcii

cari tot mai țin să stăpânească tot ce au avut înainte de izbucnirea rășboiului. Nu numai țin dar s'au

ridicat chiar și cu armele să apere slava împărăției lor. Din cauza asta fac multe neplăceri Americailor, Englezilor dar mai ales Grecilor, — dar la urmă tot vor fi siliți să se închine și ei.

Trebuie apoi să mai amintim și de nota* (scrisoarea) ce a trimis-o Conferința Păcii,

României și Iugo-Slaviei.

cu porunca să subscrie cât mai curând pacea. Cum va hotărî guvernul și M. Sa Regele nostru Ferdinand, vom vedea. Atâta știm, că în contra intereselor țării noastre nu vor lucra.

De încheiere nu putem trece cu vederea faptul imbucurător al întrunirii Constituantei, unde deputații și senatorii noștri au să iee măsuri potrivite și să aducă legi sănătoase spre înaintarea țării noastre dragi. Va trebui însă, înainte de toate, să se facă guvern nou, pentru că guvernul generalului Văitoianu a fost încredințat numai cu aceea să facă alegerile. Avem nădejde tare, că Constituanta va lucra din toate puterile pentru înaintarea neamului nostru, după ce știm, că întrânsa tocmai partidul nostru național împreună cu partidele țaranilor din România, Basarabia și Bucovina au majoritatea. E firesc dar să așteptăm tot binele.

Așa să ne și dea Dumnezeu!

Datoria Muncii în Bulgaria.

Ministrul bulgar Stambuliski lucrează la un proiect de lege în înțelesul căruia feciorii și fetele bulgare, când ajung la vrâsta cătăniei, în loc să facă serviciu militar, să fie datoare a lucra 2 ani și jumătate pe seama statului. Feciorii ar fi adăpostii în casărmi, iar fetele în școli, sub pază aspră, ca să-și vadă de lucrările ce li se vor porunci.

Ar fi bine dacă și pe la noi s'ar gândi cineva la astfel de proiecte, potrivindu-le lipselor țării noastre.

Mărturisirile lui Bethmann Hollweg.

Fostul cancelar (intâiul ministru) al Germaniei întărește zicala, că e greu să te dai vinovat, până nu te strânge cu ușa. Așa bietul toată vina lungirii rășboiului o pune pe Hindenburg și Ludendorf, zicând, că din pricina lor nu a putut să facă el pacea. E ușor să le spună acestea acum, când pe vremea ministeriatului său făcea spume la gură pentru continuarea rășboiului.

român. Patria este dulcele soare care ne lumina cerul albastru, frumoasele râuri, cari udă spiile noastre, pădurile cari ne umbresc și păatul roditor ce se întinde sub pașii noștri

— Prin patrie, se înțelege toți locuitorii mari mici, bogați sau săraci! Patria e națiunea pe care o iubiți, să o cinstiți, să o slujiți și s'o apărați toată mintea, cu toate puterile brațelor voastre, toată stăruința dragostea și sufletelor voastre.

— Iubiți dreptatea, și fiți supuși legilor. Întru privește datoriile voastre de cetățeni, ascultați și porțile povetele primarului vostru. Întru cât privește datoriile voastre sufletesti, ascultați și urmați porțile preotului.

Iubiți-vă părinții, pentru ca și copiii voștri să vă crească. Nu lăsați pe tatăl vostru când va îmbătrâni să vie să bată la ușa voastră de giaba. Primiți-l, în locul cel mai bun la masă și în patul vostru. Sistemul bătrânilor apasă pe fruntea copiilor fără să și îmbătrânește de timpuriu.

— Iubiți mai ales pe săraci; căci după tată, mamă, frați și surori, dânsii au mai mare nevoie de ajutorul vostru. Priviți-i dar ca făcând parte din familia voastră, nu le închideți nici ușa, nici punga, nici mâna. Dacă puteți, dați-le mai ales de lucru și de hrană. Dacă nu micșorează pe om, ci îl hrănește mai puțin, tot e pomana. Dând de lucru faci mai mult decât dând parale: acesta este cel mai bun lucru pentru el care dă și pentru cel care primește.

— Nu umpleți stomacul cu pâine, cărnuri, și băutură, ca s'nu vă îmbolnăviți, și nu beți nici o băutură otrăvitoare, căci obicinându-vă cu ele, vă obișnuieți să vă răuăniți de a bea des, și răuăniți-vă și truiți gândirea. Bețivul e căzut mai jos decât omul.

— Nu înrați, ca să nu se zică că sunteți răi și că vă lăga lumea de voi.

— Fiți cuviincioși cu femeile, că nici voi nu puteți dori ca mamele și surorile voastre să fie batjocorite; fiți supuși cu bătrânii, pentru ca, dragii mei copii, atunci când vremea care trece atât de repede, va fi albit părul vostru, astăzi atât de negru și des, să vă cinstescă și pe voi.

— Nu loviți dobitoacele de cât peatru a le desbărâ de nărav, iar nu pentru plăcerea de a lovi, căci ele nu se pot apăra și ar fi mișelie din partea voastră, ar fi cruzime.

— Fiți recunoscători. Precum căldura deschide pântecul pământului și face să crească grâul, asemenea recunoștința pătrunzând în inima binefăcătorului mărește binefacerea.

— Nu vă feriți de acei ce sunt mai mari de cât voi, oând vă cărmuesc cu strășnicie, înțelepciune și dreptate; nu vă feriți de cei bogați numai pentru că sunt avuți dacă vedeți că vă iubesc, vă mângâie și vă vin în ajutor.

— Obicinuiți-vă să vorbiți curat românește și să vă spuneți unul altuia care vă sunt gândurile și simțurile. Limba ce vorbim deosibește mai mult popoarele de cât obiceiurile, îmbrăcămintea, legile și celealalte. Dacă toți oamenii ar vorbi aceiași limbă, n'ar forma decât un singur popor, s'ar iubi și s'ar înțelege ca frații.

— Ingrijiți pe cât se poate de curățenia trupului, îmbrăcămintei și încălțăminteii voastre. Cuvinița în toate se rășfrânge asupra cuviinței sufletului. Prin curățenie înțeleg buna rânduială în casele voastre. Obiceiurile și virtuțile sunt surori ca și deprinderile cele mai rele.

— Nu credeți în stafii, căci morții nu înviază, nu credeți în fermecători și ghicitori, căci sunt niște înșelători. nici în aceia cari se laudă că tămăduiesc de toate boalele și cari au suat de cât înșelători.

— Strigoii, semnele, zmeii, deochiul sunt numai închipuiri de care nu trebuie să vă îngrijiți.

— În sfârșit, dragii mei copii, când vorbiți și voiți să faceți o asemănare între cei bogați și voi să nu ziceți că Dumnezeu v'a făcut nenorociți și v'a pus lanțurile de picioare, că numai cei bogați sunt fericiți și că voi sunteți de plâns, căci vă înșelăți. Dumnezeu n'a dat celor bogați nici două guri, nici patru mâni; dar le-a lăsat poate necazuri, neajunsuri, temeri, neodihnă, remușări, cari n'au să vă ajungă nici odată pe voi.

— Dacă mănecarea voastră e mai săracă, aveți însă poftă de mănecare mai mare; munca vă e mai grea, dar odihna mai dulce și brațele măi puternice. Dacă plăcerile vă sunt mai mici, cel puțin desgustul nu se atinge de voi. Aur în pungă, slugi, case frumoase trăsuri, vinuri bune, păduri, vii, livezi, nu fac pe proprietarul cel mare mai fericit de cât vecinul său care este mai sărac.

— Decorațiile, pajurile depe trăsuri, nu aduc nici un folos. Trădăvia bogatului nu e înconjurată de cât de desgust și nimicuri. Nu râvniți dar la strălucitoarele și înșelătoarele semne ale unei fericiiri mincinoase, și aduceți-vă aminte, copiii mei, că adevărata fericire atârână de muncă, știință și de oinștel D. R. Rosetti.

— **Boala somnului.** Să nu creadă cineva, că e glumă. E una din cele mai primejdioase boale, fiindcă se răspândește pe vreme de foamete. Vești ce ne vin din Moscva spun, că boala asta bântuie cumplit, răpind viața alor mii și mii de oameni. Boala se chiamă *Beri-beri*, și semnele ei sunt somnul lung și greu, și lipsa desăvârșită a voii de lucru. Tot binele boalei stă în faptul, că moartea îl doboară pe om în somn.

S'a aflat leacul bătrâneții.

Nu mai este bătrâneță, toți oamenii bătrâni își pot câștiga iarăși tinereța pierdută; nu vor mai fi moși bătrâni, nici babe gureșe și soacrele toată vor întineri, căci s'a aflat leac împotriva bătrânețelor. Și asta nu e glumă, cel puțin așa ne spune o gazetă mare franceză, care a vorbit despre această cu unul dintre cei mai vestiți doctori din lume.

Iată ce ne spune gazetarul francez: A auzit el de mult despre un doctor vestit, anume Voronoff, care a făcut o adevărată minune încă înainte de războiu, a cumințit adevărat pe un prost, l'a pus în rând în toată regula, așa că din cel mai prost și mai mărginit om din sat s'a ales om cuminte și înțelept. Și cum a făcut-o aceasta? A tăiat o glandulă (micile umflături globuroase pe cari le are omul pe la grumazi și închieturi se numesc glandule) dela o maimuță și a așezat-o în trupul prostului acela. Și prostul naibii s'a făcut ca prin minune om cuminte.

S'a dus deci gazetarul la acest doctor vestit și l'a rugat să-i spună cum a făcut-o aceasta. Și i-a dat doctorul următoarea explicație: Vieța noastră atâră nu atât de mult dela sănătatea mădurelor celor mari ale trupului, cât mai mult dela sănătatea și bunăstarea glandelor aceloră mărunte, împraștiate pe întreg trupul omenesc. Glandele acestea asemenea scânteilor electrice, cari mână mașinile electrice, reimprespatează vieța noastră.

Printre aceste glande am descoperit pe acelea cari dau tăria, puterea și împospătarea vieții. Acestea sunt foarte mici și se găsesc printre țesăturile trupului omenesc.

Am luat deci 120 berbeci, foarte bătrâni, aproape de sfârșitul vieții, și i-am întinerit, înlocuindu-le în trup glandele lor nici de o treabă cu glande luate dela berbeci tineri.

»Și toate încercările V'au reușit?« Il întrebă mirat ziaristul. »Toate, până într'una« fu răspunsul doctorului.

Apoi doctorul i-a arătat câteva fotografii pentru ca să-i dovedească adevărul și i-a vorbit în felul următor:

»Am mers mai departe. Am voit să fac proba, și să văd, dacă mi-a succes treaba și nu cumva mă înșală ochii. Și astfel la un an după ce l-am întinerit, am luat unui berbec de 14 ani — ceea ce corespunde cu vârsta de 80 ani la om — altoirite ce i-le făcusem. Și ce s'a întâmplat? După șasa săptămâni animalul meu a îmbătrânit cu desăvârșire. Tremură pe picioare, lăsa să-i atârne capul, cu un cuvânt se apropia de sfârșit.

Voind atunci să merg mai departe, pentru a-mi întări și mai mult convingerea, reincepui probele din nou. L-am ultuit din nou și după două luni berbecul meu se făcu iarăși tânăr și voinic, cum a mai fost.

»Mare lucru«, zise atunci gazetarul, »lucrul naibii. Și oare aceasta nu s'ar putea face și cu oamenii?«

»Nu numai că cred, dar sunt sigur«, răspunse doctorul. Cu glandele numite tiroide ale unei maimuțe am redat cumințenia mai multor proști. Cu glandele interstițiale (așa se numesc acelea glande pe cari le-a ultuit berbecilor), sunt sigur că voi reda tinereța bătrânilor.

»Adevărata lor tinereță?«

»Da, adevărata lor tinereță, tinereța lor trupească și sufletească. Un om de 70 ani, operat de mine, va fi cum a fost când era de 30 ani.

»Făcut-ați vre-o probă cu oamenii?«

»Iartă-mă că nu-ți răspund la întrebarea aceasta. Trebuie să știi adevărat, că la aceasta îmi trebuie maimuțe; și maimuțele așa sunt de rare astăzi, încât a trebuit să mă rog chiar de prezidentul Franței, dl Poincaré, ca să-mi câștige una. Cu mare năcaz am mai pus mâna pe două. Dar o vorbă ca o sută; nu peste mult îi voi convinge și pe cei mai necredincioși oameni, că se poate face și minunea aceasta.

Iată ce ne spune ziaristul francez. De mințeste el, și noi mințim. Fapt este însă, că știința a înaintat foarte mult, așa că nu este cu neputință nici această minune. Bucuria bătrânilor și a soacrelor; năcazul bieților gineri. Vai de capul lor!

ȘTIRI.

Jurământul Mitropolitului Vasile. Mitropolitul VASILE SUCIU în 15 Nov. a depus jurământul de fidelitate. (a jurat credință) în mâinile Maiestății Sale Regele Ferdinand I. în castelul Peleş dela Sinaia. Acesta e cel dintâiu caz, că mitropolitul românilor uniți cu Roma face jurământ întâiului rege al tuturor românilor.

— **Plata la foaia noastră se poate face prin poștă și în persoană.** Bani trimiși prin poștă se adresează așa: „Onoratei Administrații „Unirea Poporului“ în Blaj (Balázsfalva)“. Dacă se plătesc în persoană, trebuie să se dea ori dlui profesor Ioan Moldovanu, care este administratorul gazetei, ori apoi dlui Octavian Măcelar, conducătorul librăriei seminariale din Blaj, cari vor da în schimb chitanță în regulă.

Nimenia altul nu este îndreptățit să primească prețul abonamentului pentru gazetă. Asta pentru ca să se știe.

— **Dela Redacție.** Redactorul gazetei noastre, dl Alexandru Lupeanu, ori cum mai iscălește D-Sa, Melin, fiind ales deputat în circumscripția Sângeorzul de pădure, a plecat Duminecă la Sibiu la o consfătuire a deputaților ardeleni, iar de acolo se va duce la București la Constituanta. D-Sa rămâne și pe mai departe directorul gazetei noastre, trimițându-ne de acolo tot ce poate fi de folos cetitorilor noștri. Gazeta noastră va conduce-o până atunci profesorul Iuliu Maior dinpreună cu alți cărturari din Blaj, cari au scris și până acuma aproape în fiecare număr al foii și astfel cetitorii noștri sunt cunoscuți buni cu danșii.

— **Ofițeri români în Ucraina.** Vestea despre vitejia și istețimea ofițerilor noștri începe să se răspândească. În timpul din urmă Atamanul Petliura din Ucraina a cerut să i se dea câțiva ofițeri, iar guvernul român, se scrie, că ar fi împlinit această cerere.

— **Descoperirea ucigașilor lui Tisa.** Poliția din Budapesta, după multe și mari silințe, a descoperit pe soldații unguri, cari în toamna anului trecut au împușcat pe groful Tisa. Ministerul de interne unguresc a fost pus preț de 30,000 cor. pe capul ucigașilor, la cari groful E. Károly a mai adaus 200,000 cor.

— **Vitele noastre pot fi duse în vechiul Regat.** Până acum era opreliște aspră, în înțelesul căreia vitele noastre nu puteau fi duse în Regat, nici cumpărate. Consiliul de miniștri din țară, la 25 Oct. a hotărât să ridice opreliștea asta, cu anumite condițiuni, de pildă, ca vitele să fie sănătoase. Credem, că pe urma acestei îngăduințe prețul vitelor se va urca din nou.

— **Cu cine votează femeile?** În Germania s'a dat drept de vot femeilor, și la ultimele alegeri au luat și ele parte. S'a constatat însă, că femeile în mai tare la partidele conservatoare (adeacă partidele cari nu vreau înorirele dintr'odată) decât la socialiști de pildă. Așa în cercul Köln, pentru partidul numit centrul catolic, bărbații au dat numai 34000, iar femeile cam de 8 ori atâta, adevă 251000 voturi, dând în acelaș-timp pentru socialiști bărbații 47000 iar femeile numai 29000 voturi.

— **Fete în școala de agricultură.** În școala mai înaltă de agricultură din Herăstrău s'au înscris și 4 fete din Basarabia. Este cel dintâi caz la noi, că fetele se înscriu la astfel de școli.

— **Urmările beției.** Ni se scrie din Curciul Târnavei, că Duminecă în 26 Octobrie tinerețea de acolo a jucat în crășmă. După joc unii s'au pus pe beute. Din băut s'a iscat ceartă și bătaie, din care a rămas mort pe loc crășmarul Nicolae Albu, fiul său Andronic a fost tăiat în vre-o cinci locuri și acuma e în spital, iară ucigașul e în temniță.

Așa se întâmplă unde crășmele sunt deschise Dumineca și în serbători.

— **Un an dela intrarea trupelor române în Bucovina** s'a împlinit în 11 Novembre. Frații noștri din Bucovina au sărbătorit cu multă scumpătate ziua aceasta. Cetățenii din Cernăuți, capitala Bucovinei, au hotărât din acest prilej, ca strada „Franzengasse“ s'o numească »strada 11 Novembre«, iară »Senkovicigasse« — »strada General Zadik«, după numele generalului, care mai întâiu a pășit cu dorobanții săi pe pământul sfânt al Bucovinei.

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic. Blaj.

— **Câți deputați are România.** Marea Alegerile au luat sfârșit. Cercetând rezultatul alegerilor se poate spune, că Regatul vechiu a avut 241 deputați, Ardealul și Banatul 203 deputați, Basarabia 92, iar Bucovina 26, la oaltă 562 deputați. Senatul, adevă sfatul celor bătrâni, numește 237 membri aleși, apoi Prințul Carol, mitropolitul episcopii români și un reprezentant al bisericilor terane.

E lucru vrednic de însemnat apoi, că deputaților alipite la România, adevă cei ai Ardealului, Basarabiei și Bucovinei întrec binisor cu numărul pe cei din regatul vechiu, așa că se poate prevedea ușor, că voința și dorința lor va birui ușor în Parlament.

— **Impărțirea pământului.** Cetim în ziarul „Patria“, că lucrările pentru împărțirea pământului sunt atât de înaintate, cât dela 20 Noemvrie în întreaga țara se va începe lucrarea așanumitelor comisii locale, chemate să dea comisiilor județene lămuririle de lipsă împreună cu cererile sătenilor și ale proprietarilor.

— **Femeie gropar.** În cimitirul orașului Londra, între mulții săpători de morminte, cari sunt acolo, este și o fată cu numele Janie Beecham. Domnișoara Janie lucrează de obicei în timpul nopții după cină, și sapă gropile la lumina unui felinar.

— **Hora păcii.** Americanii au un dans nou, căruia li zic „dansul păcii“. Jocul acesta a ieșit din New-York și s'a lăsat destul de tare. Are cântări înne, legănate, ca un vis de fericire. E glumă anume, ca oamenii să-și mai uite de hora cumpănită și ucigătoare a războiului îndelungat.

— **Poștarii din România-veche împăcați.** Săptămâna trecută poștarii din România-veche s'au pus în grevă, adevă au declarat, că ei nu mai luau până nu li se vor împlini cererile (ridicare de plată) Guvernului, ca să nu rămână țara fără poștă, a aplecat în locul lor soldații. așa că lucrările au mers pe poșta a umblat și fără de ei. Văzând poștarii, că guvernul e mai tare decât ei și că are și bunăvoință față de ei, s'au înțeles cu guvernul și s'au împăcat. Au primit firește o anumită urcare a leșii.

— **Tinerii meseriași și comercianții români din Blaj.** Va invita la Petrecerea cu joc ce o aranjează Sămbătă în 22 Noemvrie 1919 în sala hotelului „Univers“. Inceputul la orele 8 seara. Prețul de intrare: de familie 12 cor., de persoană 6 cor. Venitul curat este destinat fondului văduresc de meseriași și comercianți români din Blaj. Și familiii, cari nu ar fi primit invitări prin această sunt rugate să se considere de invitate.

— **În atenția fraților preoți!** La „Atelierul de odăjdii“ se află un număr care-care de prețuri și discursuri, — de argint aurite, calitatea 1-ă, aduse personal dela Viena. Prețurile: între 500—2000 cor. După-ce nu este nădejde să ne mai poată avea curând atari lucruri și cu aceste prețuri, preoții cari au lipsă să se adreseze cu banii în persoană și direct dlui Dr. Victor Macaveiu, profesor de teologie la Blaj. — Mai sunt și câteva steluțe, lănci etc., precum și o »capelă« de tabără, cu tot ce trebuie: vase, odăjdii etc., pentru preoții dela armată, — cu prețuri moderate.

Poșta Redacției.

D-lui Vasile Cuștelceanu. »Un sat unde nu trebuie să vătător și puțin confesionalism« nu se poate publica fiindcă nu este destul de clară și astfel cetitorii n'ar înțelege-o. Cereți o altă să publică. Mulțumite.

Impotriva răspândirilor de știri.

1. Vor fi considerați ca infractori a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica colportă, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor lor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori înprima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor săvârși în scopul de a spiona sau de a se aplica pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Număr cenzurat de Iuliu Maș.